

Van: [redacted]

Verzonden: 09-09-2020 15:19

Aan: [redacted]

CC: [redacted] Duenk, Frank <f.duenk@8rhk.nl>, [redacted]

Onderwerp: Plan van aanpak startbijeenkomst inwoners - RES Achterhoek

---

Beste duco's,

Hierbij willen als kernteam van de RES Achterhoek graag het volgende met jullie delen.

We hebben een plan geschreven over hoe we de eerste participatiebijeenkomst van de RES met inwoners van de Achterhoek willen vormgeven. We betrekken de inwoners in de eerste fase in het proces van RES 1.0 uitsluitend via regionale participatie.

Ten tweede hebben we een beknopt schema gemaakt met daarin de globale planning voor de latere bijeenkomsten binnen het RES 1.0 proces. Dit bevat naast bijeenkomsten voor inwoners ook bijeenkomsten voor professionele organisaties, volksvertegenwoordigers en jongeren. Uiteraard staat dit momenteel nog niet in beton gegoten.

We zijn erg benieuwd naar jullie ideeën over de plannen zoals wij ze nu bedacht hebben. Laat het dus vooral aan ons weten als je zelf ideeën of feedback hebt.

Voor meer informatie kunnen jullie ons altijd mailen of bellen.

Groeten,

--

[redacted]

Programmasecretaris

Regionale Energiestrategie Achterhoek

NB Ik werk op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag.

E [redacted] | **M** [redacted]

Achterhoek

RES Regionale
Energie
Strategie

Plan van aanpak startbijeenkomst inwoners - RES Achterhoek

Versie 09-09-2020

1. Inleiding

In de fase van de concept-RES heeft nog geen participatie met inwoners plaatsgevonden. Enerzijds omdat inwoners recent via hun gemeente konden participeren m.b.t. het vormen van ruimtelijke kaders (voor duurzame energie). Anderzijds omdat vanwege de coronacrisis, andere prioriteiten en door een (te) kort tijdspad daar geen capaciteit en tijd voor was.

In opmars naar de RES 1.0 gaan we een actief participatietraject inzetten om vooral begrip te creëren onder belanghebbenden in de Achterhoek. We maken daarbij onderscheid tussen professionele belanghebbenden/stakeholders en particuliere belanghebbenden/stakeholders (individuele inwoners en bewonersorganisaties). In de bijlage staat een figuur waarin een voorstel voor het participatieproces op hoofdlijnen is opgenomen.

We betrekken beide doelgroepen in de eerste fase in het proces van RES 1.0 uitsluitend via regionale participatie. Door op regionaal niveau naar vraagstukken te kijken, kunnen we de belangrijkste discussies uit de RES centraal stellen. Het gaat dus niet over keuzes voor specifieke locaties, maar over het welke principes leidend moeten zijn voor locaties en ruimtelijke inpassing. Dit zorgt er ook voor dat er geen herhaling van de trajecten van de partners van de RES (de acht gemeenten) plaatsvindt. Zij hebben immer recent lokale trajecten op dit thema doorlopen (m.u.v. Aalten). Richting de RES 1.0 zou het kunnen dat we van regionaal naar lokaal toewerken.

Op 1 juli jl. zijn in een bestuurlijke sessie de lijnen uitgestippeld voor de RES 1.0. Wat betreft participatie onder inwoners, gaat de voorkeur op regionaal niveau in gesprek te gaan met inwoners. Hierbij houden we, waar mogelijk, rekening met geografische spreiding en lokale accenten, echter zonder in te gaan op specifieke locaties.

2. Situatianalyse

Inwoners hebben tot nu toe nauwelijks gehoord en gelezen over de RES. Vanuit de RES Achterhoek (centraal en decentraal) is er nog nauwelijks publiekelijk gecommuniceerd (m.u.v. persbericht publicatie concept-RES in juni 2020). De landelijke, regionale en lokale media publiceren regelmatig in de breedte over duurzame energie: van energiebesparing en energietransitie tot actiegroepen tegen windmolens. Inwoners weten daardoor wel wat er speelt, maar zijn niet op de hoogte van het nut en de noodzaak van de energietransitie, laat staan van de specifieke doelen van de RES. Daarnaast hebben inwoners door de vooral negatieve publiciteit over windmolens en zonneparken een gekleurd beeld gekregen over deze duurzame opwekmethodes (landschapsvervuiling, geluidsoverlast, etc.).

Deze constatering hebben we ook zelf gedaan tijdens de Meedenksessie Koppelkansen op 26 augustus 2020 voor professionele (belangen)organisaties over koppelkansen. Het viel op dat ook deze doelgroep minder goed dan wij dachten op de hoogte is van de energietransitie en van de opgave van de RES. Daarnaast hebben we binnen onze (gemeentelijke) netwerken signalen ontvangen dat vooral inwoners een informatieachterstand hebben m.b.t. duurzame energie en de energietransitie.

3. Voorstel opzet regionale participatie inwoners

Uit de situatieanalyse kunnen we concluderen dat er tijdens een eerste participatie-activiteit voor inwoners veel aandacht moet zijn voor de uitleg over de energietransitie, duurzame energie, de opgave waar we samen voor staan en tot slot wat de RES en de RES Achterhoek hierin betekent. Maar ook waarom we op regionaal niveau naar de opgave kijken en waarom we in deze participatiefase aan inwoners vragen om op regionaal niveau mee te denken (en dus niet op lokaal niveau, om te voorkomen dat inwoners bijvoorbeeld hun mening mogen uiten over windmolens in hun dorp) en waar ze over mee mogen denken.

Het ook belangrijk om te communiceren dat de RES een feit is, dus dat er geen discussie meer komt óf we duurzame energie in de Achterhoek gaan inzetten. De vraag is hoé en wáár (zonder benoemen specifieke locaties) we duurzame energie gaan inzetten om in 2030 1,35 TWh op te wekken voor een energieneutrale Achterhoek. Naast het informatieve gedeelte, willen we inwoners ook ruimte bieden om vragen te stellen, zorgen te uiten en ideeën, meningen en standpunten te delen.

Om zowel informeren als participeren te combineren en hier de juiste vorm voor te vinden, is het essentieel dat het onderwerp waarover ze kunnen meedenken, aansluit bij het informatieniveau van inwoners en het tempo van het verwerken van de informatie. (dus niet overvragen en niet te veel in één bijeenkomst).

Om de deelname te vergroten, moeten we de participatie aantrekkelijk en laagdrempelig maken. Het beperken van reistijd- en kosten en opofferen van vrije tijd en de bijeenkomst coronaproof maken zijn hiervoor belangrijke factoren. En om daarnaast de regionale focus te houden, is het slim om te kiezen voor een combinatie van een offline en online activiteit. Dit is inmiddels 'normaal' geworden en uit onderzoek is gebleken dat de voorkeur hier van het gros van de inwoners hiernaar uitgaat.

4. Doelen inwonersparticipatie

Om goed te kunnen bepalen wat we willen bereiken met participatie onder inwoners, hanteren we als uitgangspunt de kernopdracht om samen te komen tot een regionaal gedragen en geaccepteerde RES voor de Achterhoek die bijdraagt aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord én aan onze eigen energie-ambities. Om dit te realiseren onder inwoners, gaan we stapsgewijs te werk en delen we de kernopdracht op in subdoelen per participatiefase.

Doelen informatiefase (= trede 1 op de participatieladder: meeweten. En een klein stapje naar trede 2: raadplegen/meepraten)

1. Inwoners informeren over de energietransitie en het hoe, wat, waarom en wanneer.
2. Inwoners informeren over de Regionale Energiestrategie (algemeen en over de Achterhoek) en bijbehorende (koppel)kansen en dilemma's. En hiermee begrip en (maatschappelijke) acceptatie creëren.
3. Inwoners ruimte bieden om vragen te stellen over de energietransitie, zorgen te uiten en ideeën te delen.
4. Gevoel krijgen bij meningen en standpunten van inwoners

Doelen meedenkfase (= trede 2 op de participatieladder: raadplegen/meepraten. En klein stapje naar trede 3: adviseren)

5. Inwoners de mogelijkheid bieden om mee te denken over de rol en wenselijkheid van duurzame energieproductie in de Achterhoek en ideeën laten aandragen om de RES-discussie te voeden.
6. Inventariseren waar beleidsmakers rekening mee moeten houden.

Beoogde opbrengsten

We willen een aantal doelen kwantitatief/meetbaar maken, zodat we tijdens en achteraf de haalbaarheid beter kunnen beoordelen. Hiervoor zijn indicatoren en meetinstrumenten essentieel. Dit wordt nog nader bepaald. Daarnaast moeten de doelen ook leiden tot opbrengsten die goed en logisch benut kunnen worden als input voor volgende (vervolg)bijeenkomsten (denk aan dilemma's, kansen, zorgen). De opbrengsten van alle participatie-activiteiten leiden tot (opgestapelde) inzichten en adviezen voor het proces van de RES 1.0. Daarnaast hoort participatie de besluitvorming te voeden.

Doelgroep

- Informatiefase: alle individuele inwoners van de Achterhoek in de positie van gebruiker/afnemer en belanghebbende (hoeveel inwoners in totaal?).
- Meedenkfase: intrinsiek gemotiveerde inwoners (die het als 'maatschappelijke plicht' voelen om op regionaal niveau mee te denken)

NB. We nodigen individuele bewoners uit, geen georganiseerde bewonersorganisaties.

5. Voorstel: Hybride startbijeenkomst (fysiek & online) en 3 regionale bijeenkomsten

Het voorstel is om een online uitzending/talkshow maken over de brede context van de energietransitie op woensdagavond 14 oktober 2020 van 19.30 uur tot 21.00 uur. We beogen een aantrekkelijk en informatieve uitzending waarin we inwoners aan de hand meenemen over de energietransitie en alles wat daarbij komt kijken, met nadruk op het opwekken van duurzame energie. Vanaf hier maken we de link naar de RES en de opgave van de RES Achterhoek. Aansluitend gaan we met inwoners in gesprek en steken we de polsstok erin aan de hand van stellingen. Tot slot doen we de oproep voor het bijwonen van drie verdiepende fysieke bijeenkomsten.

Met deze opzet slaan we twee vliegen in een klap: we vertellen over de energietransitie en de RES én vragen inwoners om mee te denken over duurzame energie in de Achterhoek. We zoomen daarbij in op het leefbaar houden van de mooie Achterhoek. We staan voor uitdagingen, waaronder het

verminderen van CO2 dat we kunnen realiseren door energie duurzaam op te wekken. Maar hoe kan dat het beste? Waar moet rekening mee gehouden worden? Dat is het thema van de avond.

We zoeken naar een centrale, coronaproef locatie. Als optie hebben we DRU Industriepark in Ulft achter de hand. Suggesties zijn welkom.

1. Hybride bijeenkomst op regionaal niveau op woensdagavond 14 oktober 2020 (informatiefase)

- Kleinschalige fysieke bijeenkomst (coronaproef) die live gestreamd wordt om het toegankelijker te maken voor breed publiek.
- Talkshow setting (zoiets als DWDD) om op levendige en interactieve manier informatie overbrengen, met ca. 30 personen live publiek (vooraf aanmelden), onder leiding van een talkshowhost (optie: ██████████ van Citizens, andere opties welkom!) en met een aantal gesprekspartners aan tafel.
- Het aanwezige publiek mag bevraagd worden en vragen stellen.
- Opgesplitst in drie delen:
  - Deel 1: 19.30 – 19.45 uur -> informatie over de energietransitie
    - Intro: animatie Morgenland (www.morgenland.nl)
    - Context sprekers: laagdrempelige uitleg over en belang van de energietransitie met aandacht voor sociaal-maatschappelijke opgaven.
    - Optie gesprekspartners (max twee):
      - a. Voorkeur: Frans Langeveld (bestuurlijke visie Achterhoek) en een lector duurzame energie van de HAN of Radboud die objectief en laagdrempelig kan vertellen over de energietransitie (suggesties zijn welkom).
      - b. Back-ups (i.v.m. ziekte e.d.): andere bestuurder (Paul Hofman?) en neutrale spreker ██████████ Suggesties zijn welkom.
    - Aanvullend/tussendoor worden ook vragen van kijkers en publiek beantwoord en/of via een online tool meningen/kennis polsen.
  - Deel 2: 19.45 – 20.00 uur -> informatie over de RES en de RES Achterhoek
    - Intro: animaties RES (drieluik) (zie https://www.youtube.com/playlist?list=PLF4_6t1zT3i20DRD2TXoY-2Ap-FZj1Kzk)
    - Context sprekers: laagdrempelige uitleg over de RES en de RES Achterhoek en de regionale opgave
    - Optie gesprekspartners (max twee)
      - a. Frank Duenk (programmaleider RES Achterhoek) en ██████████ ██████████ (Liander).
      - b. Back-ups: nader te bepalen. Suggesties zijn welkom.
    - Aanvullend/tussendoor worden ook vragen van kijkers en publiek beantwoord en/of via een online tool meningen/kennis polsen.

- Deel 3: 20.00 – 20.45 uur (met uitloop tot max 21.00 uur) -> meningen peilen van inwoners
  - Meningen peilen a.d.h.v. stellingen (die kort ingeleid worden door de talkshowhost), zowel onder aanwezige publiek als onder 'kijkers' (via online tool).
  - Discussie over uitkomst stellingen met gesprekspartners aan tafel (alle gesprekspartners?) en aanwezige publiek. De talkshowhost triggert de discussie door nieuwe invalshoeken te introduceren.
  - Wrap-up ter afsluiting
  - Oproep (call to action) voor aanmelden participatie meedenkfase.

De uitzending is via principe voor iedereen (wereldwijd) te volgen. Daar zijn verschillende mogelijkheden voor: YouTube, via een live-platform of Zoom -> keuze is afhankelijk van het budget en vorm actieve participatiedeel. Inwoners die deel willen nemen aan het participatiedeel geven zich bij voorkeur vooraf op zodat we een indicatie hebben van het aantal deelnemers. We kunnen daarnaast (delen uit) de uitzending blijven gebruiken in de communicatie; het is meteen een mooi naslagwerk.

We overwegen discussie met kijkers thuis a.d.h.v. live chat, mits dit goed gecoördineerd kan worden, technisch mogelijk is en niet te veel tijd in beslag neemt. Optie: kijkers vooraf vragen laten insturen en/of tijdens de uitzending die binnen een week op de website beantwoord worden. Dit wordt nader onderzocht.

2. *Verdiepende sessies op regionaal niveau als vervolg op de hybride bijeenkomst (meedenkfase)*

- Drie fysieke sessies met zelfde opzet, geografisch verdeeld over de Achterhoek waarin (intrinsiek) betrokken inwoners kunnen meedenken over de RES.
- Opzet: plenaire introductie en daarna meedenksessie in groepjes van 5-8 personen
- Onderwerp meedenksessie: geschikte randvoorwaarden voor plaatsen duurzame energie en koppelkansen (bv. wat vindt u belangrijk bij plaatsing; waar moet het gebied aan voldoen etc.
- Verdere invulling nog uitwerken.

Inhoudelijke lijn hybride bijeenkomst 14 oktober

Centrale/informatieve deel 1 en 2

Deel 1: Algemeen (19.30 – 19.45 uur)

- Wat is de energietransitie?
  - Waar komt onze elektriciteit en warmte vandaan?
  - Klimaatakkoord: waar werken we naartoe? En waarom?
  - Middel: Opwekken en besparen
  - Focus: Waarom wordt er naar zonnepanelen en windturbines gekeken?
- Wat gebeurt er in de Achterhoek al om de energietransitie mogelijk te maken?
  - Achterhoekse ambitie: 2030 energieneutraal; samen d'ran
  - Initiatieven die er al zijn (windmolenpark Netterden, Windmolenpark gem. Aalten, zonneparken)

- AGEM

Deel 2: RES Achterhoek (19.45 – 20.00)

- Regionale energiestrategie
  - Wat is de regionale energiestrategie?
    - Waar gaat het over? En waar gaat het niet over?
    - Wie werken mee aan de RES?
    - Wat is de planning van de RES?
  - Voor welke dilemma's staat men? En hoe biedt de RES hiervoor een oplossing?
  - Wat is de meerwaarde van de RES voor de Achterhoek
  - Wat betekenen de keuzes in de RES voor de Achterhoek?
- Wie beslist over de RES? En hoe kunnen Achterhoekers meedenken of ideeën aandragen?

Deel 3: Discussie (20.00 – 20.45 uur) (uitloop tot max 21.00 uur)

Discussie aan de hand van stellingen.

De inhoudelijke lijn wordt nog verder uitgewerkt.

Draaiboek

Hier wordt aan gewerkt.

Communicatie (globaal, nog verder uitwerken)

Middelen

- Centraal: nieuwsbrief, website, uitnodigingen binnen RES-netwerk en persbericht (optioneel: eigen social media-accounts RES Achterhoek). Optioneel: posters in openbare gelegenheden
  - Optie: Regio8 als mediapartner (i.v.m. livestreaming in DRU)
- Decentraal: communicatiemiddelen en -kanalen partners (o.a. gemeentelijke contactpagina huis-aan-huiskrant en social media)

Boodschap

Volgt in overleg

Kalender

- Week 38 (14-18 sep): informatie kant- en klaar naar partners
- Week 39 (21-25 sep): eerste aankondiging via alle kanalen
- Week 40 (28 sep – 2 okt): persbericht
- Week 41 (5-9 okt): tweede aankondiging via alle kanalen

NB. Bovenstaande wordt nog verder uitgewerkt.

Aandachtspunten:

- Uitleg over wat de RES wel (o.a. grootschalig) en niet is (o.a. zonnepanelen op huizen).
- Vooraf goede uitleg over de verschillende systemen (en ook welke niet).
- Vakjargon vermijden of uitleggen/toelichten.
- Goede, heldere en laagdrempelige methode/tool om te kunnen kijken en/of deel te nemen.

- Discussies voorkomen die afwijken van het doel, dus goed de scope van de participatie steeds schetsen.
- De tijd nemen voor een goede voorbereiding en organisatie.
- Insteek zo objectief mogelijk.
- Tool inzetten om meningen meetbaar te maken.
- Een apart communicatie-activiteitenplan is een must (volgt na afstemming definitieve opzet bijeenkomst) om de juiste participanten te krijgen die weten waarover ze mogen meedenken.
- We realiseren ons dat we deze opzet niet iedereen zal aanspreken qua participatie. Dat is enerzijds jammer, want in principe is elke inwoner van harte welkom om mee te denken. Anderzijds is het proces in opmars naar de RES 1.0 nu meer gebaat bij participanten die intrinsiek gemotiveerd om een bijdrage te leveren.
- Deze opzet valt of staat met een goede gespreksleider/presentator en tafeldeelnemers.
- Hetzelfde geldt voor de techniek; dit moeten we zorgvuldig kiezen en goed borgen.
- Privacy en juridische aspecten van deze opzet.
- Het participatietraject schetsen, onder andere om inwoners gerust te stellen dat er bijvoorbeeld al mooie koppelkansen zijn geopperd. -> hier de visuals van enkele koppelkansen laten zien die goed te begrijpen zijn.
- De uitkomsten maken we openbaar. Goed nadenken over de vorm (opname van de live-uitzending is mooi naslagwerk).